

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 18CoE/344/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1615210619
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beata Trandžíková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1615210619.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave vo veci výkonu rozhodnutia o predbežnej úprave styku s maloletým C. W., N.. XX.XX.XXXX, t. č. bytom ako otec, zastúpeným kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, so sídlom Malacky, Záhorácka ul. č. 2942/60/A, dieťa rodičov: matky - oprávnenej V.. K. W., T.. B., N.. XX.XX.XXXX, A. A., Q. L.. Č.. XX, zast. JUDr. Andrejom Garom, AK so sídlom Bratislava, Štefánikova ul. č. 14, a otca - povinného J.. J. W., N.. XX.XX.XXXX, A. A. Č.. XXX, zast. AK Neuschlová s.r.o., so sídlom Bratislava, Dostojevského rad č. 5, o návrhu matky na nariadenie výkonu rozhodnutia, o odvolaní oprávneného voči uzneseniu Okresného súdu Malacky, č. k. 21Em/10/2015-152 zo dňa 29.10.2013, takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave uznesenie Okresného súdu Malacky, č. k. 21Em/10/2015-152 zo dňa 29.10.2013 zrušuje a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením odvolaním prvostupňový súd na návrh oprávnenej uložil pokutu povinnému vo výške 200,- Eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia za nerealizovanie styku s maloletým C. W., N.. XX.X.XXXX. Súd prvého stupňa uloženie pokuty odôvodnil skutočnosťou, že vychádzajúc z vykonaného šetrenia - správy kolízneho opatrovníka, správy obvodného oddelenia PZ v B., podaniami rodičov, mal za to, že povinný napriek výzve súdu nerešpektuje súdne rozhodnutie sp. zn. 8P/480/2014-266 zo dňa 28.09.2015 o úprave styku matky s maloletým dieťaťom C..

Z predloženej správy a vykonaného dokazovania súd prvého stupňa mal preukázané, že dňa 10.10.2015 (sobota) okolo 12.00 hod. bola privolaná matkou maloletého hliadka PZ v B., ktorá vykonala pohovor s maloletým C., pričom maloletý na otázku, či chce byť s matkou uviedol, že nie. Po dohovorení príslušníkmi hliadky maloletý C. sa pred domom s matkou stretol a pozhováral sa s ňou. Povinný s privolanou hliadkou spolupracoval a maloletému problémy nerobil. Súd prvého stupňa z vykonaného dokazovania mal ďalej preukázané, že napriek výzve súdu povinný nerešpektuje vyššie citované súdne rozhodnutie a bezdôvodne bráni styku matky s maloletým dieťaťom. Napriek odmietavému stanovisku maloletého ohľadne stretávania sa s matkou bol súd toho názoru, že otec nepreukázal žiadnu snahu umožniť matke čo i len minimálny kontakt, či už v mieste bydliska maloletého, alebo na verejnom mieste. Súd prvého stupňa citoval, že povinný má možnosť požiadať pri stretnutí mediátora podľa vlastného uváženia, alebo po dohode s matkou požiadať inú organizáciu, ktorá sa špecializuje na nápravu vzťahov medzi rodičmi a deťmi (UNICEF, Úsmev ako dar, atď.). Konanie otca sa preto javí ako alibistické a skrývajúce sa za vyjadrenia maloletého, pričom sa nesnaží pracovať na odstránení problému komunikácie s matkou maloletého. Postupom podľa § 273 ods. 1, 3 OSP, súd prvého stupňa vzhľadom na uvedené uložil povinnému pokutu vo výške 200,- Eur.

Voči vydanému rozhodnutiu podal odvolanie povinný, ktorý uviedol, že so skutkovými závermi súdu prvého stupňa sa nemôže stotožniť, nakoľko nikdy nemal záujem brániť matke v styku s maloletým C.. Povinný vždy pripravil maloletého na stretnutie, či po materiálnej stránke, ako aj psychickej, v tom

zmysle, že bol vždy primerane oblečený a pripravený na situáciu, ak by sa matka rozhodla niekam s maloletým ísť. Samotná oprávnená však nereflektuje záujmy a názory, ako aj potreby maloletého C., v dôsledku čoho dochádza k prehlbovaniu nedôvery maloletého C. voči oprávnenej, ako aj nechuti sa s oprávnenou stretnúť. Maloletý absolvoval v zmysle vydaného rozhodnutia súdu stretnutie s matkou dňa 20.10.2015. Maloletý sa mu ale následne zveril, že záujem o stretnutie počas určeného víkendu v čase od 23.10.2015 do 25.10.2015 už záujem nemá a odmietol o tejto otázke s povinným komunikovať. Maloletý C. taktiež poukazoval na to, že u matky mu nebol daný priestor na prípravu sa do školy a v prístupe k matke sa z jeho strany nič nezmenilo. Povinný mal za to, že snaha povinného bez primárnej zmeny prístupu oprávnenej k maloletému C. nebude smerovať k dosiahnutiu želaného výsledku, t. j. stretávaniu sa maloletého C. s oprávnenou. Uvedené vyplýva i zo správy W.. Q. V. zo dňa 26.10.2015 v ktorej uviedla, že bez toho, aby matka skorigovala svoje výchovné intervencie vo vzťahu k synovi za pomoci odborníka sa jeho psychická nastavenosť vo vzťahu k matke nevyrieši. Bez pričinenia matky, ohľadne prispôsobenia sa potrebám maloletého, bude prichádzať len k prehlbovaniu stresu a jeho traumatizácii. Ďalej povinný v odvolaní poukázal na to, že oprávnená nerešpektuje vydané uznesenie o nariadení predbežného opatrenia a to v súvislosti s časmi kedy si má maloletého C. prevziať, pričom sa nejedná o jedinú situáciu, kde oprávnená si svojvoľne zmenila čas, kedy sa dostavila pre maloletého C., nehovoriac o jej návštevách v škole počas vyučovacieho procesu. O nezájme maloletého, o stretávanie sa s oprávnenou, svedčí aj zvuková nahrávka zo dňa 29.10.2015, ktorú založila oprávnená do súdneho spisu sp. zn. 8P/480/2014. Povinný ďalej v odvolaní uviedol, že z jeho strany bola snaha o to, aby boli rodinné problémy riešené za pomoci odborníkov a nestranných tretích subjektov, pričom oprávnená odmietla s povinným komunikovať a o prejavenu snahu urovnania vzťahov záujem neprejavila. Vzhľadom na uvedené má za to, že vydané rozhodnutie o uložení pokuty je nedôvodné, na základe čoho ho žiadal zrušiť a vrátiť súdu prvého stupňa .

K odvolaniu povinného sa oprávnená nevyjadrila.

Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 zákona NZ ČSR č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok - ďalej len „OSP“), preskúmal rozhodnutie súdu prvého stupňa v rozsahu ustanovenia § 212 ods. 1 OSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaním napadnuté rozhodnutie exekučného súdu je predčasné.

Z predloženého spisu odvolací súd mal preukázané, že návrhom na súdny výkon rozhodnutia zo dňa 08.10.2015 sa oprávnená domáhala nariadenia výkonu rozhodnutia postupom podľa § 272 ods. 3 OSP v zmysle právoplatného a vykonateľného rozhodnutia uznesenia Okresného súdu Malacky č. k. 8P/480/2014-266 zo dňa 28.09.2015, ktorým súd prvého stupňa určil oprávnenej právo stretávať sa s maloletým C. W., N.. XX.XX.XXXX každý párnny týždeň v roku od 15.00 hod. do nasledujúceho dňa do 08.00 hod. a od štvrtka od 15.00 hod. do 08.00 hod., ako aj každý nepárny týždeň v roku od utorka od 15.00 hod. do stredy do 08.00 hod. a od piatka od 15.00 hod. do pondelka nasledujúceho týždňa do 08.00 hod. Matka maloletého mala určené v predbežnom opatrení, že maloletého si prevezme a odovzdá v školskom zariadení, ktoré maloletý navštevuje a v prípade sviatkov, v dňoch pracovného pokoja a počas školských prázdnin v mieste bydliska otca maloletého.

Oprávnená opakovane podaniami zo dňa 09.10.2015, 26.10.2015 a 04.11.2015, 10.11.2015 až 21.12.2015 oznamovala súdu prvého stupňa znemožnenie realizácie styku v určenom čase zo strany povinného, s tým že k stretnutiu oprávnenej s maloletým C. neprišlo. Súd prvého stupňa výzvou zo dňa 06.11.2015 vyzval povinného postupom podľa § 272 ods. 3 OSP na plnenie rozhodnutia OS Malacky sp. zn. 8P/480/2014-266 zo dňa 28.09.2015. Predmetná výzva bola doručená na adresu právneho zástupcu povinného dňa 10.11.2015.

Podaním zo dňa 09.11.2015, označené ako Doplnenie návrhu na súdny výkon rozhodnutia, žiadala oprávnená o súčinnosť pri odovzdávaní maloletého ku dňu 10.11.2015 o 15.00 hod. v mieste bydliska maloletého. Podaním zo dňa 11.11.2015 oprávnená vo veci doplnenia návrhu na súdny výkon rozhodnutia oznámila súdu prvého stupňa, že vzhľadom na opakované bránenie styku matky so synom dňa 10.11.2015 podala na OR PZ v V. trestné oznámenie na povinného a žiadala o súčinnosť pri odovzdávaní maloletého vo štvrtok 12.11.2015 o 15.00 hod. Taktiež podaním zo dňa 11.11.2015 žiadala o súčinnosť pri odovzdávaní maloletého vo štvrtok 12.11.2015 o 15.00 hod. v mieste bydliska otca a maloletého za prítomnosti príslušníkov polície, s tým vyjadrením, že otec opakovane aj napriek predbežnému opatreniu nepovolí matke prevziať si syna. Zo správy OR PZ V. zo dňa 11.11.2015 mal

súd preukázané, že dňa 10.10.2015 prišlo ku kontaktu maloletého C. s matkou v čase okolo 12.00 hod. s tým, že maloletý uviedol, že s matkou sa stretnúť nechce. Dňa 18.11.2015 opakovane oprávnená doručovala súdu prvého stupňa oznámenie o nemožnosti kontaktu s maloletým určeného na 17.11.2015 s oznámením úmyselnej izolácie maloletého zo strany povinného, kde prišlo ku kontaktu s matkou len cez plot a bezvýsledne.

Povinný podaním zo dňa 20.11.2015 na výzvu súdu zo dňa 06.11.2015 na plnenie povinnosti vyplývajúce z predbežného opatrenia sp. zn. 8P/480/2014-266 reagoval vyjadrením v tom zmysle, že záujem o bránenie a marenie výkonu rozhodnutia nemá, je čiastočne limitovaný názorom maloletého C. a problémy s vykonateľnosťou uvedeného súdneho rozhodnutia sú spôsobované zo strany samotnej matky, ktorá chodí na stretnutia za prítomnosti príslušníkov PZ, aj mimo určených hodín, pričom i napriek negatívnym skutočnostiam sa mu podarilo maloletého C. presvedčiť, aby sa s matkou stretol a prespal u nej (z 20.10.2015 do 21.10.2015). Taktiež vo vyjadrení povinný poukázal na skutočnosť že pri realizovanom styku matky s maloletým na týchto stretnutiach sa zúčastňuje aj priateľ matky a jeho trojročný syn, pričom sa maloletý C. so sestrou N. počas návštev u matky musí prispôbovať programu, ktorý vyžaduje veková kategória menších detí, pričom nemá čas sa priradiť na vyučovanie.

Návrhom zo dňa 27.11.2015 oprávnená poukázala na opakované zabránenie styku syna s matkou vo štvrtok dňa 26.11.2015, kedy sa matka dostavila pred rodinný dom povinného s úmyslom vyzdvihnúť si syna, konkrétne o 15.00 hod., čo jej opäť umožnené nebolo. Následne súd uložil povinnému poriadkovú pokutu vo výške 200,- Eur uznesením sp. zn. 21Em/10/2015-152. Podaním zo dňa 07.12.2015 oprávnená uviedla, že dňa 26.11.2015 pokus matky o stretnutie so synom prebehol výrazne neštandardne, keď povinný maloletého vytiahol pred rodinný dom s tým, že sa postavil tesne vedľa maloletého, dal mu pred ústa mikrofón a maloletý smutne a skrúšene so sklopeným zrakom do diktafónu odrecitoval, že už nikdy s matkou nepôjde a nechce s ňou ísť. Následne sa matka dňa 01.12.2015 opakovane pokúsila o styk s dieťaťom na adrese A. XXX, avšak nikto na zvonenie nereagoval, stretnutie jej umožnené nebolo. Podaním zo dňa 16.12.2015 a následne 21.12.2015 oznamovala súdu prvého stupňa zabránenie styku syna s matkou vo štvrtok 18.12.2015, ako aj 15.12.2015.

Odvolací súd mal nesporne preukázané z jednotlivých podaní matky, kolízneho opatrovníka, správ W.. Q.. V., V.. P.. S., správy psychologičky B.. F., z prepisu emailovej komunikácie s matkou za obdobie od 12.09.2015, ako aj z podaných trestných oznámení oprávnenej, že realizácia stretávania sa s maloletým C. je značne sťažená, maloletý odmieta zúčastniť sa v určenom čase stretnutia s matkou, čo vyhrócuje komunikáciu jednak medzi rodičmi a má vysoko negatívny vplyv na komunikáciu maloletého syna s matkou. Je nesporné že za obdobie od 12.09.2015 do decembra 2015 k realizácii styku s maloletým a oprávnenou v zmysle vydaného súdneho rozhodnutia nedošlo.

Podľa § 272 ods. 1 OSP, súd je oprávnený nariadiť výkon rozhodnutia na základe

a) vykonateľného rozhodnutia súdu

b) rozhodnutia cudzieho orgánu, cudzej verejnej listiny, alebo dohody uzavretej v cudzine, ktoré sú vykonateľné v Slovenskej republike podľa osobitného predpisu

Podľa ust. § 272 ods. 3 OSP, pred nariadením výkonu rozhodnutia podľa odseku 1 súd písomne vyzve povinného, ktorý sa odmieta podrobiť rozhodnutiu podľa odseku 1, aby sa rozhodnutiu podrobil. V tejto výzve upozorní tiež na následky neplnenia povinností ustanovených v rozhodnutí. Ak sa javí, že účel výzvy možno lepšie dosiahnuť pojednávaním, sudca je oprávnený nariadiť pojednávanie a môže naň predvolať povinného, oprávneného, maloleté dieťa, zástupcu príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately alebo zástupcu príslušného orgánu obce.

Podľa ust. § 273 ods. 1 OSP, ak výzva súdu podľa ust. § 272 ods. 3 zostane bezvýsledná, súd je oprávnený uložiť povinnému, ktorý neplní dobrovoľne rozhodnutie podľa §272, pokutu vo výške 200,- Eur. Pokutu možno uložiť aj opakovane. Výnos pokút je príjmom štátneho rozpočtu.

V priebehu vykonávacieho konania je možné diferencovať dve fázy. Prvá fáza sa realizuje pred nariadením výkonu rozhodnutia a plní prevenčnú úlohu vo vzťahu k následnému postupu. Táto fáza je však obligatórna a realizuje sa vydaním písomnej výzvy (zákon nerieši spôsob jej doručenia, a preto sa domnievame, že treba vychádzať zo všeobecných ustanovení o doručovaní v súdnom konaní - § 45 a nasl.). Výzva je adresovaná tomu, kto sa odmieta podrobiť rozhodnutiu súdu o výchove dieťaťa a o

úprave styku (či už autoritatívne upravujúce uvedené, alebo rozhodnutiu, ktorým sa schvaľuje dohoda o týchto otázkach, ďalej len rozhodnutie súdu). Obsahom je výzva na plnenie povinností vyplývajúcich z rozhodnutia a tiež poučenie o možných následkoch neplnenia povinností. Okrem následkov, ktoré súvisia s možným pokračovaním súdneho výkonu rozhodnutia ukladaním pokút a tiež odňatím dieťaťa, zásadným následkom nerešpektovania rozhodnutia upravujúceho výchovu alebo styk s dieťaťom (tiež ak dôjde k mareniu výkonu predbežného opatrenia vo veciach starostlivosti o maloletých) je trestnoprávny postih, pričom ak vyššie uvedené opatrenia boli bezvysledné, možno voči tejto osobe uložiť trest odňatia slobody na jeden až päť rokov (§ 349 TrZ).

Odvolací súd dáva do pozornosti, že rodičia maloletých detí si musia uvedomiť, že im zo zákona prináležia nielen rodičovské práva, ale i rodičovské povinnosti, pričom v žiadnom prípade nie je na ich vôli či budú alebo nebudú tieto povinnosti plniť, alebo ktoré z nich plniť budú a ktoré nie. Tak ako rodičia využívajú svoje rodičovské práva, sú povinní plniť si aj svoje rodičovské povinnosti, pričom neplnenie každej z nich je spojené so zákonnými sankciami. Nie je možné, aby jeden z rodičov uplatňoval len svoje rodičovské práva a druhý z rodičov bol zaviazaný len rodičovskými povinnosťami. V danom prípade je nerealizovanie styku matky so svojim maloletým dieťaťom následkom vzniknutej situácie rozdelenej rodiny, výchovy dieťaťa a rôzneho vplyvu každého jedného rodiča na maloleté dieťa, ako aj samotné vnútorné prežívanie maloletého C. v citlivom veku dospievania v daných situáciách.

Odvolací súd mal z predloženého spisu preukázané, že matka maloletého v zmysle vydaného uznesenia o úprave styku s maloletým C. sp. zn. 8P 480/2014-266, kde súdom bol určený čas a miesto vyzdvihnutia a odovzdania maloletého C. s tým, že dieťa si má oprávnená vyzdvihnúť, ako aj následne odovzdať v školskom zariadení, v čase určených hodín. Ako vyplýva z predložených správ, emailovej komunikácie a vyjadrení samotnej matky, ktorá sa v čase určenom, ako aj mimo určených hodín označených v uznesení dostavila pre syna, avšak do miesta trvalého bydliska povinného, kde žiadala o odovzdanie maloletého C.P., pričom styk z hore uvedených dôvodov realizovaný nebol.

Odvolací súd z predloženej správy W. Q. V., ako aj ďalších dokladov a správ mal za to, že maloletý C., vzhľadom na jeho potreby, či už školského charakteru ako aj osobného, kontakt s matkou jednoznačne nevyklučuje a neodmieta, len v zmysle udržania a zachovania potrebného režimu maloletého je potrebné prehodnotiť možnosť zmeny určených termínov styku s maloletým.

Je nesporné, že matka maloletého má prirodzený záujem o udržanie citovej väzby s maloletým C. v záujme zachovania kontaktu a rodinných väzieb medzi súrodencami.

Odvolací súd po preskúmaní všetkých predložených dokladov, vrátane podaných trestných oznámení, dospel k záveru, že vydané rozhodnutie súdu prvého stupňa je predčasné.

Odvolací súd mal za to, že z uznesenia napadnutého odvolaním nie je zrejmé - súd sa uvedenou skutočnosťou nezaoberal - v akom časovom horizonte matka maloletého realizuje styk, či v riadne určenom čase a mieste realizácie (školské zariadenie počas bežného roka a bydlisko povinného v čase prázdnin a sviatkov), resp. z akého dôvodu opakovane oprávnená v čase určenom i mimo času určeného v uznesení o úprave styku, o realizáciu styku s maloletým sa snaží v bydlisku povinného. Uvedené je potrebné zistiť nielen čo do dodržiavania dní, ale aj stanovených hodín s tým, že účasť kolízneho opatrovníka by mala byť realizovaná počas dlhšieho obdobia s monitorovaním priebehu odovzdania a prevzatia maloletého (uznesenie o ustanovení kolízneho opatrovníka zo dňa 6.11.2015).

Exekučný súd je súdom uskutočňujúcim nútené vykonanie exekučného titulu, čo znamená zabezpečiť vynútenie styku rodiča s maloletým dieťaťom. Donucovací režim pri tejto forme výkonu rozhodnutia predpokladá, ak to exekučný súd považuje za účelné, ukládanie pokút, ako úkony súdu predchádzajúce vlastnému realizovaniu vynúteného odňatia dieťaťa jednému z rodičov a odovzdanie ho druhému rodičovi. Po novele OSP vykonanej zákonom NR SR č. 388/2011 Z.z. sa táto pokuta zvýšila na sumu 200,- Eur a zakotvila sa možnosť vyzvať príslušný štátny orgán, aby zastavil výplatu rodičovského príspevku povinnému podľa osobitného predpisu, resp. aby zastavil výplatu prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa povinnému podľa osobitného predpisu. Ide o snahu zákonodarcu rozšíriť manévrovací priestor súdu pred vlastným núteným výkonom, ktorý ako každý vynútený prostriedok nesie v sebe i negatíva, ktorých adresátmi budú v určitej miere i maloleté deti.

Taktiež je potrebné uviesť, že je povinnosťou, ktorú si pod následkom sankcií musí plniť rodič, ktorý má dieťa vo svojej osobnej starostlivosti aj to, aby dieťa malo zabezpečený a bol mu umožnený riadny kontakt s druhým rodičom, ak tento druhý rodič má o kontakt záujem, a aby sa aj tento rodič mohol podieľať na starostlivosti o dieťa, výchovne naň pôsobiť a zabezpečovať tak uplatňovanie svojich rodičovských práv a aj plnenie si svojich rodičovských povinností. Otec nemôže nerealizovanie styku matky s maloletým dôvodiť nechúťou dieťaťa ísť so svojou matkou a takýmto spôsobom prenášať zodpovednosť za nerealizovanie styku na maloletého. Je nepravdepodobné, aby maloletý vo svojom veku odmietal dlhodobo svoju matku bez toho, že by nebol ovplyvnený inými vonkajšími podnetmi. Otec maloletého je z rozhodnutia súdu o úprave styku matky s maloletým, ako povinný, zodpovedný za nerealizovanie tohto styku a nerešpektovanie súdneho rozhodnutia s následkom prípadných sankcií z toho prameňacích.

Podľa §221 ods.1 písm. h) OSP, súd rozhodnutie zruší, len ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Odvolací súd, vzhľadom na hore uvedené, vydané rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, v ktorom bude potrebné v naznačenom postupe, pri zabezpečení účasti kolízneho opatrovníka, po vypočutí obidvoch možností zváženia úpravy styku s maloletým, pri rešpektovaní jeho záujmov a potrieb, o návrhu oprávnenej pri i naďalej nerealizovanom styku maloletého s oprávnenou, v zmysle vydaného súdneho rozhodnutia opakovane rozhodnúť.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa §224 ods. 3 OSP tak, že v prípade vzniku takýchto trov rozhodne o nich súd prvého stupňa v ďalšom konaní.

Rozhodnutie bolo členmi senátu prijaté v pomere 3:0 (§ 3 ods. 9 tretia veta zák. č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.